

Raporty zintegrowane w praktyce polskich banków wchodzących w skład indeksu WIG30

Alicja Smuła*

Streszczenie: *Cel* – W artykule poruszono problematykę sprawozdawczości siedmiu polskich banków z indeksu WIG30 (Alior Bank, BZWBK, ING Bank Śląski, mBank, Millennium bank, Bank Pekao SA i PKO Bank Polski) w zakresie raportowania zintegrowanego i jej zbieżności z wymogami IIRC. Celem artykułu jest sprawdzenie, czy banki WIG30 w praktyce stosują się do owych wytycznych i jaka jest jakość prezentowanych przez nie informacji.

Metodologia badania – W artykule jako metodę badawczą wykorzystano analizę treści (*content analysis*). Badanie przebiegało w trzech etapach: analiza rodzajów publikacji przygotowywanych przez banki, analiza zawartości informacyjnej raportów zintegrowanych (kluczowe elementy budowy raportów) oraz analiza porównawcza zidentyfikowanych raportów zintegrowanych z wytycznymi IIRC.

Wynik – W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że raporty zintegrowane zostały opublikowane jedynie przez dwa spośród siedmiu badanych banków: ING Bank Śląski i Bank Millennium. Z kolei porównując strukturę zidentyfikowanych raportów zintegrowanych z wymaganiami IIRC należy stwierdzić, że zawartość informacyjna obu raportów odpowiada owym wytycznym, niemniej trudno jest ocenić jakość i wiarygodność informacji niefinansowych w nich prezentowanych, jak również budowa obu raportów nie jest jednolita i utrudnia odnalezienie szukanych danych.

Wartość – Raportowanie zintegrowane w Polsce jest stosunkowo nowym zjawiskiem (w praktyce stosowane dopiero od 2013 r.). Z uwagi na małą próbę badawczą, trudno wysnuć ogólne wnioski dotyczące praktycznej przydatności publikowanych raportów zintegrowanych. Niemniej jednak, z uwagi na zbliżający się obowiązek publikacji raportów zintegrowanych przez spółki, należy monitorować rozwój tego zagadnienia.

Słowa kluczowe: raportowanie zintegrowanie, IIRC, banki WIG30, analiza treści

Wprowadzenie

Współcześnie sprawozdawczość organizacji podlega ciągłej ewolucji, a same sprawozdania, jako kanały komunikacji między przedsiębiorstwem a interesariuszami, zaczynają przedstawiać sytuację przedsiębiorstwa w sposób coraz bardziej dogłębny i kompleksowy (Matuszak, 2016, s. 109). Interesariusze domagają się zwiększenia transparentności sprawozdawczości (Dyczkowska, 2015, s. 95), co skutkuje powstawaniem nowych raportów zawierających dane nie tylko finansowe, ale również informacje niefinansowe (dotyczące m.in. relacji z klientem, pracowników, odpowiedzialności za produkt, etyki i przeciwdziałania korupcji, dialogu z otoczeniem, zaangażowania społecznego, środowiska naturalnego).

---

* mgr Alicja Smuła, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Wydział Zarządzania, email: alicja.slosarz@gmail.com.

W konsekwencji powstał nowy trend, czyli raportowanie zintegrowane, które łączy w sobie kluczowe informacje finansowe i niefinansowe, obecnie raportowane w odrębnych dokumentach, takich jak sprawozdanie finansowe, komentarz zarządu, raport o rozwoju zrównoważonym, czy raport o społecznej odpowiedzialności (Bek-Gaik, Rymkiewicz, 2015, s. 62). Sprawozdawczość zintegrowana szeroko omawiana jest we współczesnej literaturze przedmiotu, m.in. w: Bek-Gaik (2012, 2015, 2017), Bek-Gaik, Rymkiewicz (2015), Deloitte (2012), Dragu, Tudor-Tiron (2013), Dyczkowska (2015), Eccles, Saltzman (2011, 2014), Hąbek, Wolniak (2013, 2014), Matuszak (2014), Michalczuk, Mikulska (2014), Radley, Yeldar (2012), Samelak (2013), Walińska, Bek-Gaik, Gad (2016), Walińska, Bek-Gaik, Gad, Rymkiewicz (2015).

Jako korzyści wynikające z wprowadzenia raportowania zintegrowanego do praktyki badacze wymieniają m.in. wysoki stopień transparentności, ujawnienia w zakresie zarządzania wszystkimi kapitałami przedsiębiorstwa (finansowym, intelektualnym, produkcyjnym, ludzkim, relacji społecznych i naturalnym), ukazanie związku między przeszłością i planowaną przyszłością przedsiębiorstwa ze strategią biznesową, a także sposób prezentacji informacji w raporcie zintegrowanym (zwięzłość, istotność i kompleksowość) (Bek-Gaik, Rymkiewicz, 2015, s. 61–62).

Celem artykułu jest omówienie zagadnienia raportowania zintegrowanego, w tym opis struktury zawartej w standardach raportowania opracowanych przez International Integrated Reporting Council (IIRC). Zaprezentowano także wyniki badań własnych dotyczących praktyki raportowania zintegrowanego wśród polskich banków z indeksu WIG30 (Alior Bank, BZWBK, ING Bank Śląski, mBank, Millennium bank, Bank Pekao SA i PKO Bank Polski). Przeanalizowano zbieżność zidentyfikowanych raportów z wytycznymi IIRC.

W artykule jako metodę badawczą wykorzystano analizę treści (*content analysis*). Badanie przebiegało w trzech etapach: analiza rodzajów publikacji przygotowywanych przez banki, analiza zawartości informacyjnej raportów zintegrowanych (kluczowe elementy budowy raportów) oraz analiza porównawcza zidentyfikowanych raportów zintegrowanych z wytycznymi IIRC. Podobne badania przeprowadzali już zarówno polscy, jak i zagraniczni naukowcy (Bek-Gaik, 2017, s. 21–25), m.in. Frías-Aceituno i in. (2013), Sierra-García, Zorio-Grima i García-Benau (2013), Eccles i Krzus (2014), Eccles, Krzus i Ribot (2015), Chersan (2015), Jinga i Dumitru (2015), Bek-Gaik i Rymkiewicz (2015, 2016), Garstecki (2015).

1. Idea raportowania zintegrowanego – główne aspekty

Raportowanie zintegrowane jest najnowszym podejściem do sprawozdawczości organizacji. Opisuje całość funkcjonowania i organizacji przedsiębiorstwa w taki sposób, by pokazać powiązania między stylem zarządzania, strategią i modelem biznesowym danej organizacji, łącząc je z wartościami ekonomicznymi, ekologicznymi i społecznymi.

W literaturze przedmiotu wymieniane są następujące cele raportowania zintegrowanego (Dyczkowska, 2015, s. 94–102):

1. Zwiększenie jakości informacji dostarczanej inwestorom tak, aby umożliwić im bardziej efektywną alokację kapitału.
2. Wzrost odpowiedzialności oraz transparentności działań menedżerów przed dostawcami kapitału.
3. Wsparcie i promocja bardziej kompleksowego podejścia do sprawozdawczości – chęć przekazania potencjalnym i obecnym interesariuszom maksymalnie dokładnej i jakościowej informacji w celu lepszego zrozumienia sposobu kreowania wartości w przedsiębiorstwie.
4. Pomoc w podejmowaniu decyzji pozwalających zwiększyć efektywność przedsiębiorstw w krótkim, średnim i długim okresie.

Z inicjatywy Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC), GRI oraz brytyjskiego projektu Accounting for Sustainability w 2010 roku została utworzona Międzynarodowa Rada ds. Raportowania Zintegrowanego (The International Integrated Reporting Council, IIRC)¹, której zadaniem było opracowanie międzynarodowych standardów sprawozdawczości zintegrowanej. W tym samym roku opublikowany został wstępny dokument dotyczący raportowania zintegrowanego przeznaczony do dyskusji. Założenia koncepcyjne raportowania zintegrowanego opublikowano w grudniu 2013 roku w *The International <IR> Framework* (IIRC, 2013). W dokumencie tym IIRC wymienia siedem elementów raportu zintegrowanego:

- profil organizacji i środowiska zewnętrznego,
- ład korporacyjny,
- szanse i zagrożenia,
- model biznesowy,
- strategia i alokacja zasobów,
- osiągnięcia firmy,
- podsumowanie wyników – perspektywy rozwoju.

Główną zmianą proponowaną w *The International <IR> Framework* jest zachęta do wprowadzenia jednego zbiorczego raportu, który w sposób spójny, logiczny i kompleksowy łączyłby istotne informacje prezentowane obecnie w różnych odrębnych dokumentach (np. sprawozdaniu z ładu korporacyjnego czy raporcie na temat zrównoważonego rozwoju). Taka nowa forma prezentacji danych o przedsiębiorstwie stanowi nie tylko odzwierciedlenie rosnącej potrzeby publikacji informacji finansowych i niefinansowych w jednym sprawozdaniu, lecz przede wszystkim uwydatnia konieczność uwzględnienia kwestii niefinansowych przy podejmowaniu decyzji przez interesariuszy oraz informacji o tym, jak

---

¹ IIRC to międzynarodowa koalicja organów regulacyjnych, inwestorów, spółek, osób ustanawiających standardy, specjalistów w zakresie księgowości i organizacji pozarządowych. W jej skład wchodzi m.in. globalni liderzy z organizacji, takich jak Międzynarodowa Federacja Księgowych (IFAC), Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP), Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Światowa Rada Biznesu na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju, Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych oraz Global Reporting Initiative (GRI).

te aspekty wpływają na całościowy model biznesu danej organizacji (Walińska, Bek-Gaik, Gad, Rymkiewicz, 2015).

Podsumowując, opracowane ramy IR wprowadziły porządek do treści raportu zintegrowanego. Wyszczególniły i w sposób logiczny połączyły kluczowe informacje finansowe i niefinansowe nie dotychczas w różnych odrębnych dokumentach publikowanych przez przedsiębiorstwa. Do zbadania pozostaje jednak kwestia zastosowania owych wytycznych w praktyce gospodarczej.

2. Analiza raportów zintegrowanych na przykładzie polskich banków – badania własne

Badanie własne dotyczyło analizy powszechności i jakości raportów zintegrowanych wśród polskich banków wchodzących w skład WIG30 (Alior Bank, BZWBK, ING Bank Śląski, mBank, Millennium bank, Bank Pekao SA i PKO Bank Polski). Analizowany okres obejmował lata 2013–2016. W badaniu wykorzystano analizę treści (*content analysis*)² raportów oraz informacji nych na stronach internetowych banków oraz analizę porównawczą (w zakresie odniesień do wytycznych IIRC).

Pierwszy etap badań obejmował analizę rodzajów raportów publikowanych przez banki z WIG30 na ich stronach internetowych. Badanie wykazało, że ING Bank Śląski opublikował raport za lata 2015–2016 wykonany zgodnie z wytycznymi GRI G4 (podstawowa opcja) i IIRC (*Zintegrowany...*) i jako jedyny nazwał go „raportem zintegrowanym”. Raport Millennium banku wykonano również w zgodzie z wytycznymi GRI G4 (podstawowa opcja), nie odnosząc się jednak do zgodności z IIRC – niemniej elementy wymagane przez IIRC zostały w nim zidentyfikowane i został on poddany dalszej analizie w trakcie badania. Pozostałe banki publikują raporty zawierające informacje finansowe, a informacje niefinansowe umieszczane są w różnych miejscach na stronach internetowych banków lub w raportach CSR, lecz nie w formie jednego zbiorczego raportu.

Jak wykazało badanie, zasadniczo banki zwiększają liczbę publikowanych raportów oraz poświęcają coraz większą uwagę raportowaniu danych niefinansowych. Wyjątek stanowią Alior Bank oraz Bank Pekao SA, które w formie raportów prezentują jedynie dane finansowe (obligatoryjne sprawozdania dla spółek akcyjnych). ING Bank Śląski oraz

---

² Analiza treści (*content analysis*) jest coraz powszechniejszym narzędziem wykorzystywanym w opracowywaniu raportów finansowych i niefinansowych. Jest to metoda badawcza do analizowania dokumentów i artefaktów komunikacyjnych, którymi mogą być teksty o różnych formatach, obrazy, audio lub wideo. Naukowcy społeczni wykorzystują analizę treści do ilościowego określenia wzorców w komunikacji, w powtarzalny i systematyczny sposób. Jedną z kluczowych zalet tej metody badawczej jest nieinwazyjna analiza zjawisk społecznych, w przeciwieństwie do symulowania doświadczeń społecznych lub zbierania odpowiedzi ankietowych. Coraz częściej metoda ta wykorzystywana jest również w rachunkowości do analiz raportów. Stosowali ją już m.in. Edward H. Bowman (artykuł „Content Analysis of Annual Reports for Corporate Strategy and Risk”), C. Pinho, M. Madaleno, H. Santos (artykuł „The Usefulness of Financial Analysts’ Reports: A Content Analysis”) czy N. Steenkamp i D. Northcott (artykuł „Content Analysis in Accounting Research: The Practical Challenges”).

Millennium bank prezentują największą liczbę raportów i w sposób najbardziej kompleksowy informują o prowadzonej działalności.

Druga część badania dotyczyła analizy zidentyfikowanych raportów zintegrowanych za rok 2016 ING Banku Śląskiego oraz Banku Millennium. Najważniejsze dane dotyczące obu raportów zamieszczono w tabeli 1.

Tabela 1

Przestawienie zawartości raportów ING Banku Śląskiego i Banku Millennium za rok 2016

Kategoria	ING Bank Śląski	Bank Millennium
1	2	3
Nazwa raportu	<i>Zintegrowany Raport Roczny ING Banku Śląskiego 2016</i>	<i>Raport finansowy i społeczny Banku Millennium za rok 2016</i>
Okres sprawozdawczy	1.01.2015 – 31.12.2016	1.01.2016 – 31.12.2016
Forma publikacji	online na stronie banku, możliwość pobrania w formacie PDF (każdy rozdział tworzy osobny plik)	online na stronie banku
Informacje finansowe	raport jest spójny z globalnym Raportem Rocznym Grupy ING, przygotowanym zgodnie z MSSF	sprawozdanie finansowe zostało przygotowane zgodnie z wymogami MSSF
Informacje niefinansowe	GRI G4 oraz odniesienie do Ram Raportowania Zintegrowanego IIRC	GRI G4 Core, brak informacji o odniesieniu do Ram Raportowania Zintegrowanego IIRC
Zbieżność z wytycznymi IIRC	tak	tak, choć informacja ta nie jest podana w raporcie
Weryfikacja zewnętrznego audytora	dane finansowe: Ernst & Young, dane niefinansowe: Deloitte Advisory sp. z o.o.	dane finansowe: PwC, dane niefinansowe: walidacja treści raportu, w tym dobór wskaźników, konsultowane były z firmą CSRinfo, proces definiowania treści raportu został poddany weryfikacji przez Global Reporting Initiative
Dostępność wcześniejszych raportów zintegrowanych	nie, bank przygotował pierwszy raport zintegrowany za lata 2015–2016 opublikowany w roku 2016	Nie, pierwszy raport powstał w 2016 r. za rok 2016
Główny zakres informacji zawartych w raporcie	1. O ING Banku Śląskim (Wprowadzenie; O Banku; Co nas wyróżnia; Nasze wyniki finansowe; Etyka, wartości i compliance – podstawy). 2. Jak tworzymy wartość (Wprowadzenie; Rynek obecnie i w przyszłości; Model tworzenia wartości; Strategia biznesowa ING Banku Śląskiego, Strategia zrównoważonego rozwoju ING Banku Śląskiego; Realizacja złożonej Strategii Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR) ING Banku Śląskiego SA w latach 2015–2016. 3. Doświadczenie klienta (Wprowadzenie; Dialog; Dostępność, szybkość i intuicyjność; Prosta komunikacja; Nasi klienci – samodzielni, świadomi w wyborach).	1. Sprawozdanie Zarządu (w tym m.in. List Prezesa Zarządu Banku; Krótka charakterystyka Grupy Banku Millennium; Najważniejsze wyniki i osiągnięcia w 2016 roku; Warunki rynkowe oraz perspektywy działalności; Sytuacja finansowa Grupy Banku Millennium; Opis działalności biznesowej; Zarządzanie ryzykiem i zasobami ludzkimi; Odpowiedzialny biznes i działalność na rzecz społeczeństwa). 2. Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe (w tym m.in. Wybrane dane finansowe; Skonsolidowany RZiS, Bilans, Sprawozdanie z całkowitych dochodów; Polityka rachunkowości; Zarządzanie ryzykiem finansowym; Wartość godziwa; Noty do sprawozdania finansowego).

1	2	3
	4. Wsparcie rozwoju rynku i przedsiębiorczości (Wprowadzenie; Ułatwienia dla przedsiębiorców; Rozwój rynku poprzez dofinansowania i cyfryzację gospodarki; Odpowiedzialne finansowanie; Rozwój przedsiębiorczości i wiedzy Polaków).	3. Ład korporacyjny (Oświadczenie dotyczące zasad ładu korporacyjnego stosowanych w 2016 roku; Akcjonariat i Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy; Rada Nadzorcza; Zarząd; Audyt wewnętrzny i zewnętrzny oraz polityka zapewnienia zgodności).
	5. Bezpieczeństwo banku i klientów (Wprowadzenie; Zarządzanie kapitałem oraz polityka dywidendowa; Zarządzanie ryzykiem; Bezpieczeństwo transakcji i stabilność systemów IT; Bezpieczeństwo danych osobowych).	4. Adekwatność kapitałowa (w tym m.in. Adekwatność kapitałowa; Cele i strategia w zakresie zarządzania ryzykiem; Wymogi kapitałowe i kapitał wewnętrzny; Ryzyko kredytowe, operacyjne, rynkowe i inne rodzaje ryzyka; Dźwignia finansowa; Metoda IRB; Polityka w zakresie wynagrodzeń).
	6. Sposób pracy (Wprowadzenie; Kim są nasi pracownicy; Solidny pracodawca; Zaangażowanie społeczne pracowników; Kultura innowacji i kompetentni pracownicy).	5. Odpowiedzialny biznes (Bank Millennium; Interesariusze Banku; Bezpieczeństwo powierzonych środków; Klienci; Inwestorzy; Partnerzy biznesowi; Pracownicy; Społeczeństwo; Środowisko naturalne; O raporcie; Indeks treści GRI G4)
	7. O raporcie (Wprowadzenie; Jak powstał raport zintegrowany; Indeks treści GRI; Słownik pojęć)	

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów banków ING Banku Śląskiego i Banku Millennium (*Zintegrowany...; Raport...*).

Badany raport ING Banku Śląskiego zawiera informacje za lata 2015–2016, natomiast raport banku Millennium obejmuje okres tylko 2016 roku. Obydwie publikacje są bardzo złożone, podzielone na wiele rozdziałów i podrozdziałów (szczegóły w tab. 1). Na dzień opracowywania niniejszego artykułu nie są jedynie w wersji interaktywnej na portalach internetowych banków. Oba banki publikowały tego typu raporty po raz pierwszy. Informacje zawarte w obu publikacjach zawierają dane finansowe (zgodne z MSSF) i niefinansowe. Tylko ING Bank Śląski przy opracowywaniu swojego raportu odnosił się także do ram raportowania zintegrowanego zaproponowanych przez IIRC. Dodatkowym atutem obu raportów jest ich późniejsza weryfikacja przez zewnętrznych audytorów, zarówno w części finansowej, jak i niefinansowej.

Raport ING Banku Śląskiego został podzielony przez autorów na 7 głównych części, rozpoczynając się ogólnymi informacjami w sekcji „O ING Banku Śląskim” (opis działalności banku oraz dane finansowe), następnie przechodząc do opisu sposobu tworzenia wartości i rozwoju banku, doświadczeń klienta, wsparcia rozwoju rynku i przedsiębiorczości, kończąc na informacjach na temat bezpieczeństwa banku i jego klientów oraz przedstawieniu ogólnych informacji o pracownikach banku (szczegóły w tab. 1).

Raport Banku Millennium składa się z pięciu głównych rozdziałów i rozpoczyna się sekcją „Sprawozdanie Zarządu”, w której dopiero przedstawiono krótką charakterystykę Grupy Banku Millennium, z uwzględnieniem jej sytuacji finansowej w roku 2016. Następnie raport przechodzi do części finansowej, omówionej bardzo szczegółowo. Kolejne dwa rozdziały dotyczą ładu korporacyjnego oraz adekwatności kapitałowej. Raport kończy rozdział dotyczący odpowiedzialnego biznesu (szczegóły w tab. 1).

W celu omówienia zgodności omawianych raportów z wytycznymi IIRC należy sprawdzić, czy wymagane elementy składowe znajdują odzwierciedlenie w treści owych publikacji³. W tabelach 2 i 3 zawarto skrótowe opisy kolejnych elementów raportu zintegrowanego odpowiednio dla ING Banku Śląskiego i Banku Millennium.

Tabela 2

Zawartość informacyjna *Zintegrowanego Raportu Rocznego ING Banku Śląskiego 2016* w odniesieniu do wytycznych IIRC

Element raportu zintegrowanego wg wytycznych IIRC	<i>Zintegrowany Raport Roczny ING Banku Śląskiego 2016</i>
1	2
Profil organizacji i środowiska zewnętrznego	Rozdział: „O ING Banku Śląskim” w podrozdziale „O Banku” i w rozdziale „Jak tworzymy wartość” w podrozdziale „Rynek obecnie i w przyszłości”. Omówiono podstawowe informacje nt. ING Banku Śląskiego (profil działalności; struktura akcjonariatu; oferowane usługi; zewnętrzne przedsięwzięcia, w których bank bierze udział; sposoby komunikacji z otoczeniem – klientami, dostawcami, pracownikami itd.; zasady etyczne; opis rynku, na którym działa bank; model tworzenia wartości i strategia biznesowa itp.)
Ład korporacyjny	Rozdział: „O ING Banku Śląskim” w podrozdziale „Etyka, wartości i compliance – podstawy”. Ujawnienia w raporcie dotyczą m.in. kultury organizacyjnej, przeciwdziałaniu korupcji i konfliktom interesów, ładu korporacyjnego i nadzoru, w tym informacje nt. Rady Nadzorczej i Zarządu. W raporcie znajduje się informacja, że więcej informacji na temat ładu korporacyjnego znajduje się na stronie internetowej banku bądź w sprawozdaniu Zarządu z działalności w 2016 roku (s. 97–108)
Model biznesowy	Rozdział: „Jak tworzymy wartość” w podrozdziałach „Model tworzenia wartości” i „Strategia biznesowa ING Banku Śląskiego” oraz w rozdziale „O ING Banku Śląskim” w podrozdziałach „O Banku”, „Co nas wyróżnia” i „Nasze wyniki finansowe”. Model biznesu ujawniono poprzez opis jego kluczowych elementów zgodnie z IIRC, w tym przedstawiono: <ul style="list-style-type: none"> – nakłady (kapitały ludzki, finansowy, społeczny, intelektualny, produkty i usługi, środowiskowy – w raporcie przedstawiono szczegółowy opis poszczególnych kapitałów, np. zaangażowanie kapitału ludzkiego i intelektualnego przejawia się w opisie sposobu pracy w banku i podanych wskaźnikach np. wskaźnik trwałego zaangażowania pracowników wyniósł 85 proc. w 2016 r. a wskaźnik średniego stażu pracy to 11,4 lat, w tym kadry managerskiej 15,4 lat w 2016 r.), – działania biznesowe (opis sposobu pracy, rozwijania i wprowadzania innowacji w produktach i usługach oraz wsparcie dla pracowników, a dodatkowo sposoby mierzenia efektywności poszczególnych działań np. poprzez badanie poziomu zaangażowania pracowników, informacja o 119 pomysłach zgłoszonych w Innovation Bootcamp przez ING Bank Śląski (na 786 zgłoszonych przez wszystkie jednostki Grupy ING) itp.; wskazanie trendów i wyzwań rynkowych np. konieczność elastycznej reakcji na zmiany i rosnącą konkurencję),

³ Podobne badania wcześniej zostały wykonane przez m.in. Bek-Gaik B. i Rymkiewicz B. i opublikowane w roku 2015 w artykule *Sprawozdawczość zintegrowana w praktyce polskich spółek giełdowych*. Analiza dotyczyła praktyki w zakresie sporządzania i publikowania raportów zintegrowanych przez spółki publiczne notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie za lata 2013 i 2014.

	<ul style="list-style-type: none"> – efekty wyjściowe (opis strategii biznesowej, opis głównych produktów i usług oraz kierunku ich rozwoju, np. przedstawienie oferty banku w podziale na bankowość detaliczną (m.in. konta osobiste, pożyczki i kredyty, karty kredytowe) i korporacyjną (m.in. Corporate Finance, obsługa handlu, zarządzanie środkami finansowymi), – rezultaty (wzrost jakości kapitału ludzkiego (np. poprzez pensje, szkolenia, m.in. Innovation Bootcamp lub Think Forward Simulations); wzrost kapitału intelektualnego organizacji (np. poprzez inwestycje w rozwiązania technologiczne, innowacje np. wdrożenie Moje ING, nowej wersji mobilnej i wersji dla przedsiębiorców); wzrost kapitału produkcyjnego w postaci oferowanych produktów, usług i jakości ich dostarczania; wzrost kapitału finansowego (np. poprzez generowany zysk netto czy przyrost kapitału własnego); wzrost kapitału społecznego i relacyjnego (marka, jakość relacji z klientami, pracownikami, przedstawicielami rynku)
Szanse i zagrożenia	<p>Rozdział: „Bezpieczeństwo banku i klientów” w podrozdziale „Zarządzanie ryzykiem”, ale także w innych częściach raportu.</p> <p>Prezentowano skrócone zasady dotyczące zarządzania najważniejszymi rodzajami ryzyka bankowego, w tym ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności, operacyjne, biznesowe i modeli. Przykładowo, bank ujawnia, że stosuje następujące miary ryzyka płynności: wskaźniki płynności według NBP i EBA, miary płynności w ciągu dnia, koncentracje finansowania według klienta i segmentu klienta, luka płynności strukturalnej, luka Cash & Collateral, luka płynności w scenariuszu skrajnym</p>
Strategia i alokacja zasobów	<p>Rozdział: „Jak tworzymy wartość” w podrozdziałach „Strategia biznesowa ING Banku Śląskiego” i „Strategia zrównoważonego rozwoju ING Banku Śląskiego”.</p> <p>Prezentowano strategię biznesową w tym opis celu, stawianych sobie zobowiązań i priorytetów strategicznych, a także opis kierunków działań.</p> <p>Przykładowe ujawnienie: wymieniono i omówiono priorytety strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – chcemy być głównym bankiem dla naszych klientów, – rozwijamy nasze kompetencje, by lepiej rozumieć klientów, – wdrażamy innowacje, aby zaspokajać potrzeby klientów, – myślimy niestandardowo i oferujemy nowe usługi wykraczające poza tradycyjną bankowość
Osiągnięcia firmy	<p>Rozdział: „O ING Banku Śląskim” w podrozdziale „Co nas wyróżnia”.</p> <p>Wymieniono główne osiągnięcia banku w roku 2016 (np. Wdrożenie <i>Mojego ING</i>, nowej wersji mobilnej, wersji dla przedsiębiorców), omówiono ratingi kredytowe banku</p>
Podsumowanie wyników – perspektywy rozwoju	<p>Rozdział: „Jak tworzymy wartość” w podrozdziałach „Rynek obecnie i w przyszłości” oraz „Strategia biznesowa ING Banku Śląskiego”.</p> <p>Prezentowano opis sytuacji w sektorze bankowym w Polsce i stojących przed nim wyzwań, a także wskazano i omówiono wyniki banku w kontekście stanu obecnego i przyszłego rozwoju</p>

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona analiza wykazała, że *Zintegrowany Raport Roczny ING Banku Śląskiego 2016* i *Raport finansowy i społeczny Banku Millennium za rok 2016* zawierają wszystkie elementy wymagane przez IIRC do stworzenia raportu zintegrowanego. Choć oba raporty nie są tylko w wersji interaktywnej na stronach banków, to należy podkreślić, że raport ING Banku Śląskiego w sposób zdecydowanie przystępniejszy przedstawia poszczególne elementy raportu zintegrowanego. Raport banku ING jest czytelniejszy, łatwiejszy w obsłudze, informacje rozmieszczone są w sposób logiczny i intuicyjny. Z kolei raport Banku Millennium skupia się bardziej na prezentacji danych finansowych, a informacje niefinansowe są rozmieszczone w różnych rozdziałach i podrozdziałach raportu, co utrudnia ich odnalezienie, a co za tym idzie, zrozumienie i powiązanie ich w model biznesu.

Tabela 3

Zawartość informacyjna *Raportu finansowego i społecznego Banku Millennium za rok 2016* w odniesieniu do wytycznych IIRC

Element raportu zintegrowanego wg wytycznych IIRC	<i>Raport finansowy i społeczny Banku Millennium za rok 2016</i>
1	2
Profil organizacji i środowiska zewnętrznego	Rozdział: „Sprawozdanie Zarządu” i „Odpowiedzialny Biznes”. Omówiono podstawowe informacje nt. Grupy Banku Millennium i samego banku Millennium (profil działalności; struktura akcjonariatu; oferowane usługi; główne składowe bilansu; warunki rynkowe oraz perspektywa działalności; realizacja strategii oraz perspektywy rozwoju biznesu itp.)
Ład korporacyjny	Rozdział: „Ład korporacyjny”. Informacje w raporcie to m.in. oświadczenie dotyczące zasad ładu korporacyjnego stosowanych w 2016 roku; szczegółowy opis akcjonariatu, Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, Rady Nadzorczej i Zarządu, a także stosowanych metod audytu wewnętrznego i zewnętrznego oraz polityki zapewnienia zgodności
Model biznesowy	Rozdział: w całym raporcie zawarto informacje dotyczące modelu biznesu; różne elementy znajdują swoje odzwierciedlenie w różnych częściach publikacji. Model biznesu ujawniono poprzez opis jego kluczowych elementów zgodnie z IIRC, w tym przedstawiono: <ul style="list-style-type: none"> – nakłady (np. informacje nt. zaangażowania interesariuszy (np. bank podaje formy komunikacji i prowadzenia dialogu z najważniejszymi grupami interesariuszy), pozyskiwania nowych inwestorów i klientów, itd. – rozdział „Odpowiedzialny Biznes”), – działania biznesowe (np. komunikacja z inwestorami, dialog z interesariuszami, opis rozwijania i wprowadzania innowacji w produktach i usługach (np. logowanie do aplikacji odciskiem palca dla systemu Android 6.0 3D Secure) oraz wsparcie dla pracowników (np. nowo otwarte biuro w Gdańsku, gdzie – jak podaje bank – „projekt otoczenia sprzyja zarówno skupieniu na pracy, jak i umożliwia swobodne dyskusje w osobnych salkach, czy specjalnej strefie relaksu”) itp. – rozdział „Odpowiedzialny Biznes”), – efekty wyjściowe (opis działalności biznesowej, opis głównych produktów i usług oraz kierunku ich rozwoju – rozdział „Sprawozdanie Zarządu”), – rezultaty (opis efektów współpracy z interesariuszami, inwestorami, klientami i pracownikami, a także wpływu banku na środowisko naturalne i społeczeństwo (np. wprowadzenie proekologicznych produktów takich jak Karta WWF, Zielone Fundusze Inwestycyjne, Polseff, Leasing Eko Energia i Kredyt na Innowacje Technologiczne)
Szanse i zagrożenia	Rozdział: „Sprawozdanie Zarządu”, „Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe”, „Adekwatność kapitałowa”. Przedstawiono skrócone zasady dotyczące zarządzania najważniejszymi rodzajami ryzyka bankowego, w tym ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności, operacyjne
Strategia i alokacja zasobów	Rozdział: w różnych częściach raportu Przedstawiono strategię biznesową w tym opis działań związanych z alokacją kapitałów i kierunków rozwoju – rozdział „Sprawozdanie Zarządu”. Przykładowe ujawnienie: opis wprowadzania nowych technologii do usług bankowych (transformacja cyfrowa)
Osiągnięcia firmy	Rozdział: „Sprawozdanie Zarządu” w podrozdziale „Najważniejsze wyniki i osiągnięcia w 2016 roku”. Podsumowano wyniki banku (np. rekordowa wartość zysku netto i efektywność kosztowa), wymieniono główne osiągnięcia banku w roku 2016 (np. wyróżnienie w 15 edycji rankingu „Przyjazny Bank Newsweeka 2016”), omówiono ewolucję ceny i rating banku

1	2
Podsumowanie wyników – perspektywy rozwoju	Rozdział: „Sprawozdanie Zarządu” w podrozdziale „Warunki rynkowe oraz perspektywy działalności”. Przedstawiono opis sytuacji makroekonomicznej i sektora bankowego w Polsce, a także wskazano i omówiono wyniki banku w kontekście realizacji strategii oraz perspektywy rozwoju biznesu

Źródło: opracowanie własne.

Obydwa banki prezentują w swoich raportach informacje dotyczące profilu swojej działalności, ogólnych zasad, regulacji, wewnętrznych polityk i ładu korporacyjnego, a także sytuacji makroekonomicznej i otoczenia konkurencyjnego, wskazując przy tym na swoje mocne strony i określając swoją przewagę nad pozostałymi podmiotami z branży. Banki omawiają także szanse i zagrożenia dla rozwoju prowadzonej działalności, opisują strategię biznesową, plany na przyszłość, identyfikują ryzyko i sposoby minimalizowania jego wystąpienia. Każdy z banków omawia również podstawy prezentacji, tj. wytyczne, według których sporządzany jest raport oraz prezentowane są informacje.

Badanie wykazało także, że kluczowe ujawnienie ujmowane w raporcie zintegrowanym, czyli model biznesu, zostało zaprezentowane w sposób bardziej bezpośredni, łatwiejszy w zrozumieniu i analizie, przez ING Bank Śląski. Informacje przekazane przez Millennium bank są rozproszone po całym raporcie i zaciemniają odbiór. Można jednak, analizując oba raporty, dostrzec poszczególne jego elementy, które są zgodne z ramami proponowanymi przez IIRC, czyli nakłady, działania biznesowe, efekty wyjściowe i rezultaty. Podsumowanie wyników i perspektywy rozwoju również znalazły się w obu raportach.

W obu przypadkach informacje niefinansowe zazwyczaj poparte są danymi finansowymi w postaci wskaźników i mierników, co zwiększa wiarygodność prezentowanych wiadomości (szczegóły w tab. 2 i 3).

Z przeprowadzonego badania wynika zatem, że po porównaniu wymagań stawianych przez IIRC odnośnie do struktury zintegrowanego raportu z ujawnieniami informacji w analizowanych raportach zintegrowanych ING Banku Śląskiego i banku Millennium należy stwierdzić, że pokrywają się one ze strukturą treści zaproponowaną w ramach IIRC.

Uwagi końcowe

Idea raportowania informacji niefinansowych obok standardowych danych finansowych zrodziła się z wewnętrznych potrzeb organizacji. Na bazie analiz i wieloletnich obserwacji powstały regulacje, które miały na celu usystematyzowanie i doprecyzowanie, jakie informacje niefinansowe powinny być raportowane przez spółki. Powstały spójne ramy raportowania zintegrowanego opracowane przez IIRC zawarte w *The International <IR> Framework*, opublikowanym w 2013 roku.

Jak wykazano w niniejszym artykule, tylko dwa z siedmiu banków opublikowało raporty zintegrowane i zastosowały się tym samym do wytycznych IIRC. Pozostałe spółki

przeciągają moment opublikowania dodatkowych danych – można przypuszczać, że z obawy przed zbytnim obnażeniem swojej strategii i utraty tajemnicy handlowej. Bank Millennium i ING Bank Śląski, pomimo że podjęły się publikacji dodatkowych treści, to jednak prezentowane dane (choć da się odnaleźć wszystkie niezbędne i wymagane przez Międzynarodową Zintegrowaną Radę Sprawozdawczą elementy) nie są podane wprost, co może sugerować, że opracowane wytyczne nie są przez nie akceptowane i spółki czują się z nimi niekomfortowo. Mała grupa badawcza w przeprowadzonej analizie utrudnia jednakże postawienie ogólnych wniosków – należy podjąć kolejną próbę w kolejnych latach, by zobaczyć czytelniejsze rezultaty.

Literatura

- Bek-Gaik, B. (2012). *Koncepcja biznesowa sprawozdania finansowego w świetle regulacji IASB/FASB w: Zarządzanie przedsiębiorstwem – teoria i praktyka* (s. 1–10). XIV międzynarodowa konferencja naukowa 22–23 listopada 2012, materiały konferencyjne. Kraków: Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie.
- Bek-Gaik, B. (2015). Sprawozdawczość zintegrowana – wybrane problemy. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 77, 479–491.
- Bek-Gaik, B. (2017). Sprawozdawczość zintegrowana – przegląd badań. *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości*, 92 (148), 9–28.
- Bek-Gaik, B., Rymkiewicz, B. (2015). Sprawozdawczość zintegrowana w praktyce polskich spółek giełdowych. W: *Sprawozdawczość i rewizja finansowa: uwarunkowania ekonomiczne, społeczne i regulacyjne*, red. B. Micherda (s. 60–83). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego.
- Bowman, E.H. *Content Analysis of Annual Reports for Corporate Strategy and Risk*. INFORMS. Pobrano z: <http://www.jstor.org/stable/25060520> (4.04.2018).
- Chersan, I.C. (2015). Study on Practices and Tendencies in Integrated Reporting. *Audit Financiar*, 13 (129), 91–101.
- Dragu, I., Tudor-Tiron, A. (2013). New Corporate Reporting Trends, Analysis on the Evolution of Integrated Reporting. *Annals of University of Oradea. Economic Science Series*, 1 (22).
- Dyczkowska, J. (2015). Raportowanie zintegrowane – obecne i przyszłe kierunki badań oraz oczekiwane korzyści w: *Sprawozdawczość i rewizja finansowa: uwarunkowania ekonomiczne, społeczne i regulacyjne*, red. B. Micherda (s. 94–103). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego.
- Jinga, G., Dumitru, M. (2015). The management accounting tools and the integrated reporting. *SEA Practical Application of Science*, III, 1 (7), 45–48.
- Eccles, R.G., Krzus, M. (2014). *The Integrated Reporting Movement: Meaning, Momentum, Motives, and Materiality*. Wiley.
- Eccles, R.G., Saltzman, D. (2011). Achieving Sustainability through Integrated Reporting. *Stanford Social Innovation Review*, 3 (9).
- Eccles, R.G., Serafeim, G. (2014). *Corporate and Integrated Reporting: A Functional Perspective 2014*. Pobrano z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2388716 (11.04.2018).
- Eccles, R.G., Krzus, M., Ribot, S. (2015). Model of Best Practice in Integrated Reporting 2015. *Journal of Applied Corporate Finance*, 2 (27).
- Farrar, J. (2011). *Integrated Reporting: Can It Solve the Sustainability Information Gap?* September. Pobrano z: <http://www.zdnet.com/article/integrated-reporting-can-it-solve-the-sustainability-information-gap/> (11.04.2018).
- Frias-Aceituno, J., Rodríguez-Ariza, L., García-Sánchez, I.M. (2013). The cultural system and integrated reporting. *International Business Review*, 5 (22), 828–838.
- Global Reporting Initiative. Pobrano z: <https://www.globalreporting.org>.
- Hąbek, P., Wolniak, R. (2013). Ewolucja w raportowaniu danych pozafinansowych przedsiębiorstw. W: *Nowoczesność przemysłu i usług w warunkach kryzysu i nowych wyzwań*, red. J. Brzóska, J. Pyka (s. 290–299). Katowice: TNOiK.
- Hąbek, P., Wolniak, R. (2014). Sprawozdawczość w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w Polsce – ocena stanu obecnego. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej*, 73, 225–238.

- IIRC (2013). *The International <IR> Framework*. December. Pobrano z: <https://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf> (19.12.2017).
- Matuszak, Ł. (2014). Dylematy implementacji Międzynarodowych Ram Zintegrowanej Sprawozdawczości. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego*, 344, 352–364.
- Michalczyk, G., Mikulska, T. (2014). Sprawozdanie zintegrowane jako produkt finalny rachunkowości społecznej. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 69, 197–207.
- Pinho, C., Madaleno, M., Santos, H. (2013). The Usefulness of Financial Analysts' Reports: A Content Analysis. *International Journal of Management*, June. Pobrano z: <https://www.questia.com/library/journal/1P3-2994838291/the-usefulness-of-financial-analysts-reports-a-content> (4.04.2018).
- Radley Yeldar (2012). *The Value of Extra-financial Disclosure. What Investors and Analysts Said, Accounting for Sustainability*. Global Reporting Initiative, Radley Yeldar. Pobrano z: <https://www.globalreporting.org/resource/library/The-value-of-extra-financial-disclosure.pdf> (11.04.2018).
- Raport finansowy i społeczny Banku Millennium za rok 2016. Pobrano z: <http://raportroczny.bankmillennium.pl/2016/pl/> (6.01.2018).
- Samelak, J. (2013). *Zintegrowane sprawozdanie przedsiębiorstwa społecznie zintegrowanego*. Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.
- Sierra-Garcia, L., Zorio-Grima, A., Garcia-Benau, M.A. (2013). Stakeholder Engagement, Corporate Social Responsibility and Integrated Reporting: An Exploratory Study. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 22, 286–304.
- Steenkamp, N., Northcott, D. (2009). Content Analysis in Accounting Research: the Practical Challenges. *Australian Accounting Review*, December. Pobrano z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1835-2561.2007.tb00332.x> (4.04.2018).
- The International Integrated Reporting Council. Pobrano z: <https://integratedreporting.org>.
- Walińska, E., Bek-Gaik, B., Gad, J. (2016). *Sprawozdawczość finansowa i niefinansowa przedsiębiorstwa – w kierunku integracji*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Walińska, E., Bek-Gaik, B., Gad, J., Rymkiewicz, B. (2015). *Sprawozdawczość przedsiębiorstwa jako narzędzie komunikacji z otoczeniem. Wymiar finansowy i niefinansowy*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Zintegrowany Raport Roczny ING Banku Śląskiego 2016. Pobrano z: <https://www.raportroczny.ingbank.pl> (6.01.2018).

INTEGRATED REPORTING IN THE PRACTICE OF POLISH BANKS INCLUDED IN THE WIG30 INDEX

Abstract: *Objective* – The article discusses the issue of reporting of seven Polish banks from the WIG30 index (Alior Bank, BZWBK, ING Bank Śląski, mBank, Millennium bank, Bank Pekao SA and PKO Bank Polski) in the scope of integrated reporting and its convergence with IIRC requirements. The purpose of the article is to check whether WIG30 banks in practice adhere to these guidelines and what is somehow presented by them.

Research methodology – In the article, content analysis was used as a research method. The research was conducted in three stages: analysis of types of publications prepared by banks, analysis of the information content of integrated reports (key editorial and review elements) and comparative analysis of identified reports integrated with the IIRC guidelines.

Result – As a result of the analysis, it was found that the integrated reports were published only by 2 out of 7 analyzed banks: ING Bank Śląski and Bank Millennium. In turn, when comparing the structure of the identified reports integrated with the IIRC requirements, it should be stated that the information content of both reports is consistent with these guidelines. However, it is difficult to assess the quality and reliability of non-financial information presented in them, as well as the construction of both reports is not homogeneous and makes finding the data sought difficult.

Value – Integrated reporting in Poland is a relatively new phenomenon (in practice only since 2013). Due to the small research sample, it is difficult to draw general conclusions on the practical usefulness of the published integrated reports. Nevertheless, due to the upcoming obligation to publish integrated reports by companies, the development of this issue should be monitored.

Keywords: reporting integration, IIRC, WIG30 banks, content analysis

Cytowanie

Smuła, A. (2018). Raporty zintegrowane w praktyce polskich banków wchodzących w skład indeksu WIG30. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 2 (92), 419–430. DOI: 10.18276/irfu.2018.92-36.